

prima instanță: Judecătoria Centru, mun. Chișinău
Judecătorul: N. Mazur
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: N. Vascan, Vl. Clima, E. Fistican

ÎNCHEIERE

8 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Nicolae Craiu
Oleg Sternioală

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „IUNITEX”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „IUNITEX” împotriva Primăriei municipiului Chișinău, Societate cu Răspundere Limitată „DACIA - 2000”, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „A.B.C. GURMANDIS”, cu privire la anularea autorizației de construire nr. 282 din 8 august 2014,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2017, prin care s-a respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „IUNITEX” și cererea de alăturare la apel formulată de Societatea cu Răspundere Limitată „A.B.C. GURMANDIS”, fiind menținută hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 29 iunie 2016,

c o n s t a t ă :

La 30 ianuarie 2015, Societatea cu Răspundere Limitată „IUNITEX” a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei municipiului Chișinău, Societate cu Răspundere Limitată „DACIA - 2000”, cu privire la anularea autorizației de construire nr. 282 din 8 august 2014.

În motivarea acțiunii, societatea reclamantă a indicat că deține cu drept de proprietate terenul cu nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 0, 1115 ha și construcția nefinalizată, amplasată pe acest teren cu nr. cadastral XXXXX, situate în mun. Chișinău, sect. Ciocana, bd. Mircea cel Bătrân. Totodată, în imediată vecinătate cu bunurile imobile respective, se află terenul cu nr. cadastral XXXXX,

cu suprafața de 0, 092 ha și construcția cu nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 428, 9 m².

Astfel, „IUNITEX” S.R.L. a susținut că a aflat că Primăria mun. Chișinău a eliberat în beneficiul „DACIA - 2000” S.R.L. autorizația de construire nr. 282 din 8 august 2014, prin care i-a autorizat executarea lucrărilor de reconstruire a imobilului privat cu extindere în dimensiuni pe terenul din mun. Chișinău, sect. Ciocana, str. Ginta Latină, nr. 17, bloc. 3 cu respectarea condițiilor privind protejarea imobilului și încăperilor proprietate din vecinătate. Totuși, reclamantul a opinat că lucrările menționate mai sus se aduc atingeri considerabile drepturilor sale de posesie și folosință, în special în partea construcției cu nr. cadastral XXXXX, autorizate prin autorizația de construire nr. 548 din 7 septembrie 2012, care ulterior a fost înregistrată și la Inspekția de Stat în Construcții cu nr. 1030 din 18 septembrie 2012.

În această ordine de idei, societatea reclamantă a precizat că, la 1 decembrie 2014, a depus o cerere prealabilă la adresa Primăriei mun. Chișinău, solicitând revocarea autorizației de construire nr. 282 din 8 august 2014 și suspendarea efectelor până la soluționarea cererii prelabile. Însă, la 18 decembrie 2014, au primit un răspuns negativ, fiind pus accentul pe lista documentelor necesare pentru obținerea unei autorizații de construire, fără a se pronunța asupra legalității sau ilegalității autorizației contestate.

Reclamantul a conchis că lucrările de reconstruire a imobilului de către „DACIA - 2000” S.R.L.” se vor aduce atingeri dreptului de posesie și de folosință, pe care îl exercită nemijlocit asupra terenului din bd. Mircea cel Bătrân, nr. 2, aflat în vecinătate.

„IUNITEX” S.R.L. a solicitat anularea autorizației de construcție nr. 282 din 8 august 2014 (vol. I, f. d. 8).

Pe parcursul examinării cauzei, pârâții DACIA - 2000” S.R.L. și Primăria municipiului Chișinău au depus referințe în întâmpinarea cererii de chemare în judecată, prin care au cerut respingerea acțiunii ca nefondată și depusă cu omiterea termenului de prescripție (vol. I, f. d. 130 – 132, 135 – 139).

La 14 decembrie 2015, Judecătoria Centru, mun. Chișinău a introdus în proces în calitate de intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „A.B.C. GURMANDIS” (vol. I, f. d. 148 – 149).

Intervenientul accesoriu nu a formulat referință în întâmpinarea cererii de chemare în judecată, dar a susținut punctul de vedere al reclamantului.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 29 iunie 2016, s-a respins acțiunea ca fiind tardivă (vol. I, f. d. 248 și vol. II, f. d. 1 – 5).

Împotriva acestui act de dispoziție, „IUNITEX” S.R.L. a declarat apel în termenul legal (vol. II, f. d. 78), iar la 9 noiembrie 2016, S.R.L. „A.B.C.

GURMANDIS” a formulat cererea de alăturare la apel. În apărare, intimații au depus referințe, solicitând respingerea cererilor apelanților (vol. II, f. d. 47 – 53).

Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 21 iunie 2017, a respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „IUNITEX” și cererea de alăturare la apel formulată de Societatea cu Răspundere Limitată „A.B.C. GURMANDIS”, fiind menținută hotărârea Judecătoria Centru, mun. Chișinău din 29 iunie 2016 (vol. II, f. d. 74 – 80).

La deliberarea acestei soluții, instanța de apel a constatat că prima instanță a stabilit corect situația de fapt și de drept în speță, a dat o apreciere obiectivă probelor administrate și a emis o hotărâre întemeiată și legală. Astfel, s-a determinat că răspunsul la cererea prealabilă a fost primit de apelant la 18 decembrie 2014, fapt recunoscut în cererea de chemare în judecată, care a fost înregistrată la Judecătoria Centru, mun. Chișinău la 30 ianuarie 2015 (vol. II, f. d. 79).

În aceste circumstanțe, Colegiul judiciar a conchis că acțiunea a fost avansată cu expirarea termenului de adresare în instanța de contencios administrativ prevăzut la articolul 15 și 17 din Legea contenciosului administrativ (vol. II, f. d. 79). Mai mult, celelalte argumente invocate de reprezentantul apelantei în susținerea poziției sale, nu au putut fi reținute de către instanța de apel, deoarece se combat cu cele stabilite de instanță și se referă la circumstanțele, care au fost constatate și elucidate pe deplin de prima instanță, având la bază cumulul de probe, care au fost administrate și apreciate cu respectarea normelor de drept procedural și susținute de normele de drept material (vol. II, f. d. 80).

Pentru a soluționa această pricină, instanța de apel a aplicat articolele 15 și 17 din Legea contenciosului administrativ.

La 23 august 2017, Curtea de Apel Chișinău le-a expediat participanților la proces copia deciziei integrale din 21 iunie 2017 (vol. II, f. d. 81).

La 3 august 2017, „IUNITEX” S.R.L. a declarat recurs prealabil împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2017, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanței din 29 iunie 2016, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii. Recursul motivat a fost depus la 26 septembrie 2017.

În motivarea ilegalității deciziei contestate, recurentul a afirmat că instanțele judecătorești nu s-au expus în privința legalității autorizației de construire nr. 282 din 8 august 2014, eliberată pe numele DACIA - 2000” S.R.L., deși probele anexate la materialele cauzei demonstrează ilegalitatea acesteia. Prin urmare, s-a învederat că actul administrativ contestat urmează a fi anulat în conformitate cu art. 26 alin. (1) lit. a), c) din Legea contenciosului administrativ.

Referitor la termenul de prescripție, „IUNITEX” S.R.L. a invocat că a respectat cerințele pentru depunerea acțiunii prevăzute în art. 17 din Legea contenciosului administrativ, deoarece răspunsul la cererea prealabilă din 18

decembrie 2014 (ziua de joi) era imposibil de recepționat în aceeași zi, cum s-a menționat inițial în conținutul cererii de chemare în judecată. Așadar, informația respectivă constituie o eroare a fostului reprezentant, avocatul Cobzac D., ceea ce a fost recunoscut în fața instanței de apel. Mai mult, societatea recurentă a pretins că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra capătului de cerere cu privire la repunerea în termen a acțiunii, formulată în cadrul ședințelor judiciare în ordine de apel.

La 5 octombrie 2017, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție a comunicat cererea de recurs Primăriei municipiului Chișinău, DACIA - 2000” S.R.L. și S.R.L. „A.B.C. GURMANDIS”, informând că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu este prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia (vol. II, f. d. 97).

Până la data examinării cauzei, intimații nu au depus referință, prin care să-și exprime poziția cu privire la recursul declarat.

Examinând admisibilitatea recursului, conform articolului 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de „IUNITEX” S.R.L. este inadmisibilă, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Procura din 19 ianuarie 2017 dovedește faptul că reprezentantul Deleu Iulia a fost împuternicită în mod legal să atace hotărârea judecătorească și să reprezinte interesele „IUNITEX” S.R.L., care este subiectul abilitat cu dreptul de a declara prezentul recurs (vol. II, f. d. 85) în conformitate cu dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă. În același timp, materialele cauzei, confirmă că cererea nu a fost depusă repetat și nu a fost examinată anterior.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele cauzei, rezultă că decizia integrală a instanței de apel din 21 iunie 2017 a fost expediată în adresa părților la 23 august 2017 (vol. II, f. d. 81), însă nu există dovada recepționării efective a acesteia de către participanții la proces. Astfel, în lipsa unor înscrisuri pertinente, instanța de recurs nu poate constata cu precizie momentul, când a fost comunicată hotărârea motivată.

În atare situație și pentru a nu admite o ingerință disproporțională în dreptul de acces la justiție, dar având în vedere data expedierii deciziei contestate (23 august 2017), instanța de judecată constată că recursul declarat de „IUNITEX” S.R.L. la 3 august 2017 este depus în termenul prevăzut mai sus.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului-raportor cu privire la încadrarea temeiurilor invocate în recurs la dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului de inadmisibilitate prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. În esență, judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Din acest punct de vedere, completul Colegiului își propune să verifice esența și temeiurile recursului, dar și argumentele privind caracterul nelegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO).

Ab initio, instanța de judecată subliniază că un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 parag. (1) din Convenție, în special de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi audiat (a se vedea, *de exemplu*, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, parag. 39 – 40; *Lebedinschi v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, parag. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, parag. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, parag. 64; *Samardžić v. Croația*, 20 iulie 2017, parag. 28).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În același context, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare

a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă sunt formulate suficient de clar și urmăresc protejarea interesului părții, dar și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și bunei-administrații a justiției (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Beniamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, parag. 22; *Erfar – Avef*, ibidem, parag. 41, *Marc Brauer*, ibidem, parag. 35; *Miessen*, ibidem, parag. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, parag. 36 – 37, *Sturm v. Luxemburg*, 27 iunie 2017, parag. 36).

În speță, instanța observă că, în susținerea poziției sale, recurentul „IUNITEX” S.R.L. a invocat art. 432 din Codul de procedură civilă, fără a specifica unul din temeiurile prevăzute la alineatele (2), (3), (4) din articolul citat.

Complețul judiciar notează că-i revine obligația de a verifica dacă argumentele recurentului, rezumate mai sus, întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibil cererea acestuia, inclusiv dacă normele de drept invocate în favoarea punctului său de vedere sunt incidente la soluționarea fondului cauzei.

În acest sens, instanța de judecată amintește că, la pronunțarea deciziei din 21 iunie 2017, instanța de apel s-a călăuzit de articolele 15 și 17 din Legea contenciosului administrativ.

Din analiza minuțioasă a conținutului cererii de recurs, reiese în mod cert că recurentul a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel deja s-a pronunțat, în special în privința faptului că „IUNITEX” S.R.L. a omis termenul de depunere a acțiunii în instanța de contencios administrativ. În plus, recurentul nu a reușit să combată cele constatate de instanța ierarhic inferioară, ci s-a mulțumit să afirme abstract că nu a recepționat răspunsul la cererea prealabilă la 18 decembrie 2014, fără nicio probă pertinentă speței.

Cu privire la faptul că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra capătului de cerere cu privire la repunerea în termen a acțiunii, instanța de recurs reține că pretenția respectivă a fost formulată în ordine de apel. În acest sens, recurentul nu a arătat în ce măsură instanța de apel a încălcat articolul 372 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Mai mult, instanța subliniază că, *în principiu*, „IUNITEX” S.R.L. a formulat prezenta cerere după ce a beneficiat de o procedură contradictorie pe fond și a avut posibilitatea de a fi audiat de o primă instanță și de o instanță de apel, care au fost

competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *A. Menarini Diagnostics S.R.L. v. Italia*, 27 septembrie 2011, parag. 59; *Akaki Tchaghiashvili*, 2 septembrie 2014, parag. 34, *Samardžić v. Croația*, ibidem, parag. 28).

În baza celor prezentate, completul Colegiului opinează că „IUNITEX” S.R.L. nu a adus suficiente argumente cu privire încălcările comise de instanța de apel, pe care le-ar fi considerat esențiale și ar putea obliga instanța de recurs să primească cererea acestuia spre examinarea în fond și, eventual, să caseze hotărârea judecătorească contestată. Prin urmare, temeiurile invocate nu sunt compatibile cu cerințele prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă, iar, în consecință, recursul dedus judecății nu corespunde condiției de a fi „efectiv”.

Din aceste raționamente, completul de judecată constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă. Deci, conjunctura stabilită mai sus confirmă lipsa unui formalism excesiv și respectarea unui raport rezonabil de proporționalitate dintre scopul urmărit și mijloacele folosite, iar, în opinia instanței, însăși substanța dreptului de acces la instanță nu a fost afectată.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de art. 6 parag. 1 din Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, parag. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 parag. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs, ca fiind „lipsit de șanse de succes” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, parag. 24; *Beniamin Nersesyan*, ibidem, parag. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, parag. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, parag. 45).

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite *supra*, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către „IUNITEX” S.R.L. nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „JUNITEX”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală